

Taktiikka yleisesti

Sanalla taktiikka tarkoitetaan sitä, kuinka käytetään oman joukkueen vahvuuksia ja vastustajan heikkouksia hyväksi valmistauduttaessa otteluun sekä sen aikana valmentajan tekemiä muutoksia sovittuun pelijärjestykseen.

Pelijärjestelmä taas tarkoittaa sitä, kuinka pelaajien paikat kentällä määritellään ja kuinka heitä peluutetaan tietyssä muodossa. Tavoitteena on pelata tietyssä muodossa sovitun taktiikan mukaan sekä puolustus- että hyökkäyspelejä.

Taktiikan opettamisen tulee tukeutua pelaajien lajitaitoihin ja siihen, että valmentajalla on selvä kuva käyttämästään pelisysteemistä.

On turha opettaa joukkueelle pitkälle vietyjä taktisia kuvioita, jos perustaidoissa on vakavia puutteita. Valmentaja tulee luoda taktiikkansa joukkueen taitojen ehdoilla eikä niin, että valmentaja pakottaa joukkueen omaan ideaansa, vaikka joukkueella ei ole valmiuksia tuon toteuttamiseen.

Perusedellytys on, että pelaajat pelaavat kurinalaisesti ja että heillä on tietämys pelin perusteista. Jos tällainen ymmärrys puuttuu, ei minkäänlainen taktiikka toimi. Ilman halua tai teknistä taitoa on vaikea toteuttaa taktiikkaa.

Valmentajan on varmistettava, että pelaajat tietävät, miten valmentaja haluaa heidän pelaavan. Pelisysteemiä on harjoiteltava toistuvasti ja varsinkin uusien asioiden toteutumista tulee tarkkailla harjoitusotteluissa.

Kaukalopallo-ottelussa vaihtuu pallo joukkueelta toiselle tavallisesti noin 20-30 sekunnin välein. Epäonnistuminen oikea-aikaisessa siirtymisessä hyökkäyspelistä puolustuspeliin tai puolustuspelistä hyökkäyspeliin aiheuttaa juuri eron voittaneen ja hävinneen joukkueen välillä. Tärkeää on muistaa, kun joukkueella on pallo, että kaikki hyökkäävät ja kun pallo on vastustajalla, kaikkien pelaajien tulee puolustaa.

Hyökkäyspelin taktiikka

Hyökkäykseen lähdön onnistumisen edellytyksenä on, että pelaajat ovat lähtöä edeltävässä puolustuspelissä pysyneet omilla paikoillaan.

Mikäli vastustaja yrittää häiritä hyökkäyksen avausta, on sitä useamman hyökkääjän liikuttava syvälle alas puolustajien avuksi. Tällä alueella tulee hyökkävällä joukkueella olla vähintään yhden pelaajan ylivoima. Puolustajan syöttöjen helpottamiseksi ja vastustajan karvauspelin vaikeuttamiseksi ovat hyökkääjien paikanvaihdot välttämättömiä.

Millä kuviolla hyökkäyksen lähtö parhaiten onnistuu, on riippuvainen vastustajan karvaustavasta. Tämän selvittäminen on valmentajien tehtävä, jotta pelaajille voidaan antaa ohjeet menestyksellistä avauspeliä varten.

Hyökkäyksen lähtö voi perustua myös nopeisiin pystysyöttöihin tai maalivahdin pitkiin heittoihin, joilla pyritään saamaan 1-0 tai 2-1 ylivoimatilanne. Tämä hyökkäystaktiikka soveltuukin kaukalopalloon erinomaisesti varsinkin niissä tapauksissa, kun joukkueiden välillä on huomattavia tasoeroja. Heikompi joukkue voi yllättää vastustajansa muutaman kerran nopeilla pistohyökkäyksillään ja vetäytyä tämän jälkeen "kilpikonnapuolustukseen" loppupelin ajaksi.

Hyökkäykseen lähdössä on myös varmistettava oman maalin edusta, siltä varalta, että vastustaja jäisi hyökkäyksen taakse. Tehokkain tapa tähän on ylittää keskialue pystysyötöillä. Milloin tähän ei ole mahdollisuutta, keskialue ylitetään nopeilla syötöillä tai kuljettamalla palloa käyttäen hyväksi koko kentän leveyttä.

Mikäli puolustava joukkue on ehtinyt järjestäytyä puolustukseen ja hyökkäyksen onnistumismahdollisuudet ovat heikot, tulee pallo palauttaa omalle puolustajalle. Näin avautuu joukkueelle mahdollisuus vaihtoon tai taktiseen vetäytymiseen ja näin vastustajan houkutteluun avata puolustustaan. Kaukalopallo tulee kehittymään kohti jatkuvan liikkeen peliä, jossa palloa pyritään pitämään koko ajan oman joukkueen hallussa.

Hyökkäyspään primaaritavoite on päästä ylivoimahyökkäykseen ja näin suoraan maalintekotilanteeseen. Pelaajan tulee aina yrittää siniviivan jälkeen keskelle maalintekosektoriin ja pyrkiä ratkaisuun. Jos tämä ei onnistu, tulee hänen pysähtyä

laitaan ennen B-pistetaso ja pyrkii löytämään mahdollisuus syöttöön taakse tulevalle pelaajalle.

Hyökkäyksessä täytyy pallollisen pelaajan apuna olla aina vähintään yksi oma pelaaja. Kun suoraan maalitilanteeseen johtava hyökkäys ei ole onnistunut, saadaan hyökkäystä jatkettua vauhdilla toisella aallolla, josta pyritään pääsemään uudelleen suoraan maalitekotilanteeseen. Näin vältetään hyökkäyksen joutuminen kulmiin tai päätyyn. Parhaat joukkueet pystyvät joskus käyttämään kolmattakin aaltoa, jossa hyökkäävä puolustaja seuraa hyökkäystä ja näin saa aikaan kolmannen maalintekomahdollisuuden.

Mikäli hyökkäys ei onnistu, mutta pallo säilyy hyökkäävällä joukkueella, joudutaan 5 - 5 tilanteeseen. Tässä tilanteeseen pyritään syöttöpelillä ja henkilökohtaisilla ratkaisuilla luomaan maalintekotilanne.

Puolustuspelin taktiikka

Usein virheellisesti käsitetään, että puolustuspeleä pelataan vain omalla puolustusalueella. Itse asiassa puolustuspeleä alkaa sillä hetkellä, kun pallo menetetään vastustajalle. Puolustuspeleä voidaan pelata myötä- tai vastakarvatyylillä.

Kun pallo menetetään lähellä laitaa omassa hyökkäyksessä, pelataan vastakarvaa. Lähin pelaaja pyrkii karvaamaan mahdollisimman nopeasti. Toinen hyökkääjä pyrkii saamaan haltuunsa vapaan pallon tai katkaisemaan vastustajan syöttömahdollisuuksia. Kolmas hyökkääjä siirtyy takamiehen paikalle tai valuu varmistamaan puolustusta riippuen pelitilanteesta.

Vastakarvatyylissä on perusajatuksena "mennä päälle" heti, kun pallo on menetetty hyökkäysalueella. Vastakarva on hyökkäävä pelityyli, jota suositellaan pelattavaksi silloin, kun omassa joukkueessa on nopeammat luistelijat tai paremmat puolustajat, oltaessa tappiolla tai kun vastustaja on väsynyt, ylimielinen tai syöttelee epävarmasti. Mikäli vastustajalla on pallo selvästi vapaalla alueella, pyritään häntä yleensä häiritsemään karvaamalla vain yhdellä hyökkääjällä muiden hyökkääjien siirtyessä puolustajien kanssa keskialueen puolustuspeleihin.

KAUKALOPALLO: TAKTIIKKA

Keskialueella pelataan yleensä myötäkarvaa. Sen perusajatuksena on hyökätä vain niin kauan kuin pallo on hallussa. Välittömästi pallon menetyksen jälkeen yksi hyökkääjä jää häiritsemään karvaamalla vastustajan pallon tuojaa. Muut kaksi hyökkääjää peittävät omaa puolustusaluetta ja pyrkivät ajamaan vastustaja hyökkääjät laitoihin. Puolustajat hoitavat kentän keskellä olevan alueen. Myötäkarva on ylipäätään puolustava pelityyli, jota suositetaan pelin alussa ja lopussa, vierasotteluissa, vastustajan ollessa nopeampi tai kun kyseessä on tärkeä ottelu.

Puolustusalueen pelissä pyritään vastustajan hyökkäys ohjaamaan kulmaan, jossa puolustaja peittää pallollista vastustajaa estäen hänen pääsynsä keskelle tai maalin taakse. Toinen puolustaja pelaa maalin edessä. Ensimmäinen puolustusalueelle tullut hyökkääjä varmistaa maalin edustaa ja toisena tuleva siirtyy auttamaan kulmassa pelaavaa puolustuspelaajaa. Viimeisenä puolustusalueelle tuleva hyökkääjän jää peittämään puolustajia.

Puolustuspelin aikana on huolehdittava siitä, että toinen puolustaja peittää aina maalin edustaa ja että yksi hyökkääjä peittää aluetta hieman kauempana maalista. Laidan vieressä olevaa vastustajaan nojataan, jolloin auttavalla hyökkääjällä on mahdollisuus saada pallo haltuunsa.

Perinteinen ja helpoin tapa harrastelijajoukkueelle puolustaa on pelata 2-1-2 pelijärjestelmällä omalla kenttäpuoliskollaan. Tässä on tarkoituksena keskittää oma joukkue maalin suojaksi. Laitahyökkääjät pelaavat omilla sektoreillaan ohjaten ensimmäisessä vaiheessa vastustajien hyökkäystä ulos maalintekosektorista. Tämän jälkeen omat laitahyökkääjät pyrkivät estämään vastustajan puolustajien laukauksia. Keskushyökkääjän tehtävänä on hoitaa keskialue ja hänen kauttaan avataan peli, kun pallo saadaan haltuun. Puolustajat pelaavat omilla laidoillaan B-pisteiden tuntumassa.

Taktisia näkemyksiä

Kaukalopallo on nopeutensa vuoksi taktisesti vaativa peli. Valmentajana kannattaakin luoda joukkueensa kanssa muutama pelijärjestelmä, jota varioida tarpeen mukaan. Usein joukkueet pelaavat samalla tavalla monia otteluja, mutta seuraavat tekijät vaikuttavat taktiikan valintaan:

- aikaisemmat pelit vastustajan kanssa
- oma pelaajatilanne, loukkaantumiset
- vastustajan pelaajatilanne
- ottelun tärkeys, sarjatilanne
- jään laatu, valaistus, kentän koko
- sää, tuuli, vesisade, lumi, aurinko
- erotuomarit

Vaihdot kannattaa ajoittaa pelikatkoihin. Mahdollisia vaihtohetkiä ovat myös siirtämällä pallo vastustajan päätyyn tai yhden pelaajan pitää sitä hallussa vaihdon suorittamisen ajan. Vaihdot tulee suorittaa noin minuutin välein.

Valmentajalla on hyvä mahdollisuus taktikointiin laatiessaan kenttäjärjestystä. Hänen tulee pyrkiä luomaan kolme - neljä tasavahvaa kentällistä, joissa kaikissa tulee olla pelintekijöinä taitavat keskushyökkääjä ja puolustaja. Kentille voidaan antaa erilaisia taktisia tehtäviä vastustajasta riippuen.

Kenttien tehtävät voivat hyvin ulottua erikoistilanteisiin. On mielekkäämpää rakentaa ylivoimapeli yhdelle kentälliselle kuin koko joukkueelle. Samaten valmentajalla voi olla joukkueessa ennalta määrätyt alivoimapelaajat sekä rangaistuslaukausten kuljettajat.

Valmistautuminen peliin tulee edellä luetelluista syistä suorittaa huolellisesti. Valmentajan tulee selvästi ennen ottelua asettaa joukkueelleen tavoite ja syyttää se taisteluun.